

Sygn. akt I ACa 210/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 czerwca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Ewa Tkocz (spr.)
Sędziowie :	SA Piotr Wójtowicz SA Joanna Naczyńska
Protokolant :	Anna Wieczorek

po rozpoznaniu w dniu 12 czerwca 2015 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa P. B.

przeciwko Miejskiemu Szpitalowi (...) w C.

o odszkodowanie, zadośćuczynienie, rentę i ustalenie

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie

z dnia 7 listopada 2014 r., sygn. akt I C 123/13,

- 1) odrzuca apelację skierowaną przeciwko rozstrzygnięciu zawartemu w punkcie 2. wyroku;
- 2) oddala apelację w pozostałej części;
- 3) zasądza od powoda na rzecz pozwanego 1.000 (jeden tysiąc) złotych z tytułu zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego;
- 4) przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Częstochowie na rzecz radcy prawnego J. G. wynagrodzenie w kwocie 6.642 (sześć tysięcy sześćset czterdzieści dwa) złote, w tym podatek od towarów i usług w wysokości 1.242 (tysiąc dwieście czterdzieści dwa) złote, z tytułu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I ACa 210/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Częstochowie oddalił powództwo P. B. przeciwko Miejskiemu Szpitalowi (...) w C. o zapłatę 200.000 złotych z tytułu zadośćuczynienia, 100.000 złotych z tytułu odszkodowania, kwot po 2.000 złotych miesięcznie z tytułu renty oraz o ustalenie odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za skutki zabiegów medycznych z 22 lutego oraz 6, 9 i 24 marca 2012r. mogące ujawnić się w przyszłości.

Sąd ten ustalił, że powód w dniu 21 lutego 2012r. przyjęty został do Oddziału (...) pozwanego Szpitala z powodu olbrzymiego ropnia okołodbytniczego a w nocy z 21 na 22 lutego 2012r. przeprowadzono tam operację polegającą na nacięciu i drenażu ropnia. Po operacji stwierdzono obfity wyciek treści początkowo ropnej, a następnie z domieszką treści kałowej. Rozpoznano przetokę odbytniczą do jamy ropnia i 6 marca 2012r. zakwalifikowano powoda do ponownej operacji. Po otwarciu jamy brzusznej zauważono około 1 litra treści ropnej w miednicy mniejszej, pozlepiane i rozdęte pętle jelita cienkiego oraz rozdęte jelito grube. Na esicy wykonano odbył sztuczny jednolufowy, toaletę jamy brzusznej i pozostawiono w jamie otrzewnej dren. Ze względu na powikłania w przebiegu pooperacyjnym zdecydowano 9 marca 2012r. na ponowne otwarcie jamy brzusznej. Stwierdzono wówczas martwicę wyłonionego kikuta esicy, który usunięto i odtworzono sztuczny odbył, ewakuowano ropień z miednicy małej, a jamę brzuszną ponownie zdrenowano. Kolejne otwarcie jamy brzusznej wykonano w dniu 24 marca 2012r. z powodu martwicy sztucznego odbytu.

Po otwarciu jamy brzusznej uwolniono zlepy i zrosty międzypętlowe, usunięto martwiczo zmieniony odcinek odbytu sztucznego i ponownie wytworzono i wyłoniono w tym samym miejscu. Wykonano również toaletę i drenaż jamy otrzewnej. Powód został wypisany ze Szpitala w dniu 7 maja 2012r. Następnie, w dniu 17 czerwca 2013r., została wykonana u powoda w Szpitalu w S. operacja odtworzenia ciągłości przewodu pokarmowego. Zabieg ten przebiegł bez powikłań, a stolec oddaje drogą naturalną.

Powód przed operacją był bezrobotny, zajmował się dorywczymi pracami murarskimi, wykonywał pracę płytkarza i malarza. Środki uzyskane z tych prac przeznaczał na utrzymanie własne i rodziny. Na koszty leczenia przeznaczył środki uzyskane ze sprzedaży samochodu i działki. Obecnie, z uwagi na stan zdrowia, powód nie może wykonywać cięższych prac fizycznych, zaliczony został do „II grupy inwalidzkiej”, otrzymuje zasiłek z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w wysokości 400 złotych.

Sąd Okręgowy podzielił w całości opinię biegłego dr. n. med. A. K. uznając, że jest ona wyczerpująca, rzetelna i jasna.

W ocenie Sądu zeznania świadków E. B., J. Ł. i H. B. nie wniosły nic istotnego do sprawy, gdyż opisywali oni stan zdrowia powoda, jego samopoczucie i poczucie krzywdy. Sąd dał wiarę zeznaniom świadka M. Ś., który jako lekarz wskazał czynności jakie wykonywał w trakcie leczenia powoda oraz zeznaniom powoda P. B. w części dotyczącej jego nastawienia psychicznego do choroby i przeżytych cierpień.

W ocenie Sądu powód nie wykazywał przesłanek warunkujących zasadność powództwa dochodzonego w oparciu o art. 445 § 1 k.c. w związku z art. 444 § 1 k.c. Zgodnie z opinią biegłego leczenie powoda w okresie od 21 lutego do 7 maja 2012r. było prawidłowe, dobór wykonywanych zabiegów i termin ich wykonania był właściwy. Niewątpliwie powód jest osobą schorowaną, cierpi na wiele różnych schorzeń lecz na stan jego zdrowia nie miało wpływu leczenie zastosowane w pozwanym Szpitalu. Sam fakt choroby i leczenia nie stanowi o adekwatnym związku przyczynowym pomiędzy winą a szkodą powoda. Osobiste przekonanie powoda co do błędów popełnionych w pozwanym Szpitalu nie jest wystarczającą przesłanką do przyjęcia odpowiedzialności pozwanego w oparciu o przepisy art. 361 k.c. w związku z art. 415 k.c. i nast.

Rozstrzygnięcie o kosztach Sąd uzasadnił treścią art. 102 k.p.c. oraz § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych ...

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód P. B..

Skarżący zarzucił naruszenie art. 444 § 1 i 445 § 1 k.c. przez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że skutek braku wykazania związku przyczynowego pomiędzy stanem zdrowia powoda a działaniami podjętymi przez

pozwany Szpital nie zachodzą przesłanki odpowiedzialności, obrazę art. 361 § 1 k.c. przez jego błędną wykładnię w zakresie rozumienia pojęcia „normalnych następstw działania lub zaniechania”, a nadto naruszenie art. 233 k.p.c. przez sprzeczną z zasadami wykładni logicznej, praktycznej i celowościowej oraz doświadczeniem życiowym ocenę istotnych w sprawie dowodów i błędne przyjęcie, że opinia biegłego w dostateczny sposób wykluczyła istnienie błędu medycznego w procesie diagnostyki i leczenia powoda. Apelacja wskazała także na naruszenie § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych ... przez jego niezastosowanie i w efekcie przyznanie pełnomocnikowi procesowemu ustanowionemu z urzędu kosztów udzielonej pomocy prawnej w kwocie nie uwzględniającej podatku od towarów i usług.

W oparciu o podniesione zarzuty powód domagał się zmiany zaskarżonego wyroku w sposób uwzględniający jego roszczenia oraz zasądzenia kosztów postępowania za obie instancje. Z ostrożności procesowej, na wypadek oddalenia apelacji, wniósł o zmianę wyroku w zakresie przyznanych od Skarbu Państwa pełnomocnikowi procesowemu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (pkt 2. wyroku) przez uwzględnienie należnego mu podatku VAT i przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej w postępowaniu apelacyjnym oraz nie obciążanie powoda kosztami zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Pozwany Szpital wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie zasługuje na uwzględnienie. Zaskarżone orzeczenie w części dotyczącej dochodzonych pozewem roszczeń należy uznać za prawidłowe, stanowiące wynik właściwej oceny zebranego materiału dowodowego i trafnej wykładni prawa materialnego.

Przytoczone w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku motywy tej oceny nie wykazują nieprawidłowości w rozumowaniu, błędów logicznych ani też niezgodności z doświadczeniem życiowym.

Sąd Okręgowy wyjaśnił dlaczego uznał, że przedstawiony przez powoda materiał procesowy nie zezwala na stwierdzenie błędu w sztuce medycznej, ani też nie wskazuje na nieprawidłową opiekę w czasie jego pobytu w pozwanym Szpitalu.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia Sądu pierwszej instancji, a w konsekwencji przyjmuje je za swoje.

Nie znajdują uzasadnienia w okolicznościach sprawy wywody apelacji jakoby lekarz przyjmujący powoda do Szpitala dopuścił się zaniechania polegającego na diagnozie objawowej bez przeprowadzenia pogłębionego wywiadu medycznego, który umożliwiłby – być może – ustalenie przyczyn powstania ropnia i wyłonienia przetoki już w pierwszej dobie pobytu, co umożliwiłoby dokonanie zamknięcia przetoki podczas pierwszego zabiegu operacyjnego bądź przekazanie powoda do szpitala o wyższym stopniu referencyjności.

Stanowisko to pozostaje w sprzeczności z opinią biegłego dr. n. med. A. K., która po wyjaśnieniu zgłoszonych przez powoda wątpliwości nie została zakwestionowana przez którąkolwiek ze stron.

Z opinii tej wynika, że powód w dniu przyjęcia do Szpitala, po wykonaniu koniecznych badań, został poddany zabiegowi nacięcia i zdrenowania ropnia, a postępowanie to, na tym etapie leczenia, było prawidłowe. Prawidłowy był również przebieg leczenia powoda w okresie jego pobytu w pozwanym Szpitalu, tj. od 21 lutego do 7 maja 2012r., w tym dobór wykonywanych zabiegów i termin ich wykonania. Istniejąca niewydolność zwieracza odbytu jest wynikiem przebytego olbrzymiego ropnia okołoodbytniczego, a nie postępowania chirurgicznego (k. 158 – 169). W opinii uzupełniającej, złożonej na rozprawie w dniu 22 września 2014r., biegły wskazał że powód zgłosił się bardzo późno do Szpitala. W zaistniałej sytuacji pozwany wywiązał się znakomicie, a podjęte działania uratowały powodowi życie. Wyjaśnił także, iż martwica będąca powikłaniem wyłonienia jednolufowego odbytu sztucznego nie została spowodowana błędem w postępowaniu, przepuklina która się wyłoniła jest bowiem następstwem ropnia. Pozwany nie popełnił błędu technicznego ani diagnostycznego (nośnik z nagraniem z rozprawy, k. – 234).

Zauważyć należy, że opinia biegłego podlega, jak i inne dowody, ocenie według art. 233 § 1 k.p.c. lecz odróżniają ją szczególne kryteria oceny. Stanowią je zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej wniosków. Przedmiotem opinii biegłego nie jest przedstawienie faktów lecz ich ocena na podstawie wiedzy fachowej (wiadomości specjalnych). Nie podlega ona zatem weryfikacji jak dowód na stwierdzenie faktów, na podstawie kryterium prawdy i fałszu. Nie są miarodajne dla oceny tego dowodu niekonkurencyjne z nim oceny stron co do faktów będących przedmiotem opinii.

Do wskazanych kryteriów oceny dowodu z opinii biegłego nie nawiązał skarżący poprzestając na przedstawieniu własnej krytycznej oceny przebiegu leczenia, w szczególności zarzucając błędną diagnostykę poprzedzającą pierwszy zabieg, co czyni ten zarzut chybionym.

Prawidłowo Sąd Okręgowy uznał, że wydana opinia spełnia stawiane jej wymogi, odzwierciedla staranność i wnikliwość biegłego w badaniu zleconego zagadnienia, odpowiada w sposób wyczerpujący, stanowczy i zrozumiały na postawione pytania w zakresie nabytej wiedzy specjalistycznej, a przytoczona na jej uzasadnienie argumentacja jest w pełni przekonująca.

Wobec tego apelacja nie powołuje żadnych okoliczności, które skutecznie podważyłyby prawidłowość stanowiska Sądu pierwszej instancji, że pozwany Szpital nie ponosi odpowiedzialności w oparciu o przepis art. 430 k.c. za obecny stan zdrowia powoda, który jest konsekwencją schorzenia samoistnego, olbrzymiego ropnia okołoodbytniczego. Przeprowadzone przez pozwanego zabiegi w czasie pobytu powoda w Szpitalu w okresie od 21 lutego do 7 maja 2012r. były konieczne z uwagi na rozmiar ropnia i wynikające z tego następstwa.

Dlatego też nie można podzielić zarzutu skarżącego jakoby zaskarżony wyrok wydany został z naruszeniem prawa materialnego pod postacią art. 444 § 1 k.c. i 445 § 1 k.c. oraz art. 361 § 1 k.c.

Wskazać przy tym trzeba, że zbędne i niecelowe były obszerne wywody Sądu pierwszej instancji dotyczące adekwatnego związku przyczynowego skoro pozwanemu Szpitalowi nie można było przypisać odpowiedzialności za nieprawidłowe leczenie powoda.

Z tych względów apelacja jako w tym zakresie bezzasadna z mocy art. 385 k.p.c. uległa oddaleniu.

Przechodząc do zarzutu apelacji kwestionującego wysokość przyznanych pełnomocnikowi powoda kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, z pominięciem podatku VAT, stwierdzić trzeba, że co do zasady jest on trafny. Rozstrzygnięcie to (punkt 2. zaskarżonego wyroku) jednak zaskarżone być mogło tylko oddzielnym zażaleniem przez samego pełnomocnika (działającego we własnym imieniu), nie zaś przez stronę, w imieniu której pełnomocnik wniósł apelację. Skoro zatem skierowany przeciwko postanowieniu w przedmiocie wynagrodzenia pełnomocnika środek odwoławczy wniesiony został w imieniu strony, uznać należało, że pochodzi on od osoby nieuprawnionej, to zaś powoduje konieczność jego odrzucenia na podstawie art. 373 k.p.c. w związku z art. 370 k.p.c. (por. m.in. uchwały Sądu Najwyższego z 25.06.2009r., III CZP 36/09, OSNC 2010/2/24; z 8.03.2012r., III CZP 2/12, OSNC 2012/10/115).

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego na rzecz pozwanego oparte zostało na zasadzie wynikającej z treści art. 102 k.p.c. Sąd Apelacyjny uznał, że sytuacja majątkowa powoda oraz niemożność wykonywania, z uwagi na stan zdrowia, większości dotychczasowych prac zarobkowych stanowi szczególnie uzasadniony wypadek zezwalający na zasądzenie od powoda tylko części kosztów z tytułu zastępstwa procesowego. Sąd miał przy tym na uwadze, że pozwany nie dał żadnego powodu do wytoczenia przeciwko niemu powództwa, gdyż podejmowane przez niego działania zmierzały skutecznie do ratowania skarżącemu życia i zdrowia. Prawo do sądu nie oznacza zaś przyzwolenia na konstruowanie wszelkich możliwych roszczeń i woluntarystyczne określenie ich wysokości, gdyż strona winna mieć świadomość tak sformułowanych roszczeń także w zakresie kosztów postępowania (por. wyrok Sądu Najwyższego z 26.11.2003r., II PK 585/02, nie publ.).

Orzeczenie o kosztach na rzecz pełnomocnika powoda, radcy prawnego z urzędu, znajduje oparcie w treści § 15 w związku z § 6 pkt 7 i § 12 ust. 1 pkt 2 oraz § 2 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych

Tak też orzekł Sąd Apelacyjny w sentencji.